

9.4.2025

Itäisen kumppanuuspöydän asialista

Aika torstai 3.4.2025 klo 16.33–18.39

Paikka lounaskahvila Sokuriina, Aurantie 11

Läsnä	jäsenet	varajäsenet
	Päivä Matias, saapui klo 16.56	Tiira Pirjo
	Grönroos Rauno	Karmaa Matti
	Heinonen Jaana	-
	Lehtovirta Eija	-
	Malm Ville	Töldsepp Lauri
	Kavasvuori Kati	Tavi Sanna
	Nuto Marita	Ruuskanen Siskoanneli
	Suppi Merja	Helin Anitta
	Tiira Matti	Vuontelo Jarkko
	Mertaranta Pirjo	Niemi Tuija
	Koivunen Kirsi	Karjalainen Teemu
	Tuominen Reijo	Ahola Saara
	Falk Mika	Salonen Risto
	Kuusela Harri	Lukumies Mia
	Koli Tanja	Solsa Maria
Puheenjohtaja		
	Mika Falk	
Sihteeri/koordinaattori		
	Tia Mäkinen	

9.4.2025

Asiantuntijat

Tia Mäkinen, osallisuuskoordinaattori, Lahden kaupunki klo 16.30–17.10

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3. Edellisen kokousmuistion hyväksyminen

Hyväksyttiin 4.2.2025 kokousmuistio.

4. Asiantuntijaesitys – Lahden kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2024

Osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen esitteli Lahden hyvinvointikertomuksen tiivistelmää vuosilta 2021–2024.

Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) on kirjattu kunnan tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lain mukaan kaupungin tulee raportoida valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä, hyvinvoinnista ja niiden edistämiseksi toteutetuista toimenpiteistä sekä valmisteltava vähintään kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvoinnin tilan selvittämiseen ja seurantaan velvoittaa myös kuntalaki (410/2015), jonka mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Lahden kaupungissa laaja hyvinvointikertomus laaditaan neljän vuoden välein.

Valtuustokauden lopussa laadittavassa hyvinvointikertomuksessa kuvataan tehtyjä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän työn toimenpiteitä ja eri ikäisten lahtelaisten hyvinvoinnissa tapahtuneita muutoksia vuosina 2021–2024.

9.4.2025

Hyvinvointityötä tehdään monialaisesti koko kaupunkiorganisaatiossa, alueellisissa verkostoissa sekä yhteistyössä järjestöjen ja yritysten kanssa.

Hyvinvointikertomuksessa tunnistettuja myönteisiä ilmiöitä Lahdessa olivat mm. koulutustason nousu ja osaajien lisääntyminen kaupungissa. Lahden suosio opiskelu- ja ympäristökaupunkina on kasvanut ja pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt. Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua ja edistää hyvinvointia. Iso osa lahtelaisista voi hyvin.

Haasteellisia ilmiöitä olivat mm. vaikeana pysyvä työllisyystilanne ja toimeentulon haasteet, koulutuksen ulkopuolelle jääminen sekä eri ikäisten mielialaongelmat ja psyykkinen kuormittuneisuus. Myös liikkumattomuus eri ikäryhmissä, päihteiden käyttö sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja väkivallan lisääntyminen lasten ja nuorten keskuudessa ovat huolestuttavia ilmiöitä. Hyvinvointikertomus ohjaa seuraavan hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 laadintaa ja se on luettavissa verkko-osoitteessa: <https://www.lahti.fi/vapaa-aika/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-tyoryhmat/>

Hyvinvointikertomuksen laadinnasta on vastannut hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, käytännön valmistelusta Hyvinvoiva Lahti -työryhmä ja työn koordinoinnista osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikkö.

Kumppanuuspöytä kävi asiasta keskustelua peilaten itäisen kumppanuuspöydän hyvinvointitoimenpiteisiin. Esitys ja keskustelu merkattiin tiedoksi. Koordinaattori toimittaa esitykset sähköpostilla jäsenistölle.

5. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto leikkialueiden palveluverkkosuunnitelmasta

Lahti on käynnistänyt leikkialueiden palveluverkkotarkastelun ja kutsunut kumppanuuspöydät mukaan edustamaan asukasnäkökulmaa. Kumppanuuspöydiltä pyydetään lausuntoja palveluverkkosuunnitelmasta 10.4. mennessä. Lausunnot viedään tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

9.4.2025

Lahden kumppanuuspöydille esiteltiin helmikuun kokouksissa (Teams) Lahden leikkialueiden palveluverkon tulevaa tarkastelua. Lisäksi verkkokyselyllä on kartoitettu muun muassa leikkialueiden saavutettavuutta ja kuntoa.

Itäinen kumppanuuspöytä päätti antaa lausunnon kokouksessa. Lausunto toimitetaan kaupunkiympäristölautakunnalle ja suunnittelijoille. Lausunto on muistion liitteenä.

6. Itäisen kumppanuuspöydän esitys osallistumisesta Lahden kaupungin vuoden 2025 kaavatyöohjelman hankkeisiin

Lahden kumppanuuspöydille esiteltiin vuoden 2025 kaavatyöohjelmaa verkkotilaisuudessa 11.2. klo 17–18.30 (Teams). Kaavatyöohjelma toimitettiin sähköpostitse. Edellisessä kokouksessa hyväksyttiin seuraava toimintatapa kumppanuuspöydän osallistumisesta hankkeiden kuulemiseen vuonna 2025. Kumppanuuspöydällä oli mahdollisuus kommentoida sähköpostitse 23.2. asti listausta niistä alueellisista kaavahankkeista, joista kumppanuuspöytä toivoo lausuntopyyntöjä tai sen lisäksi asiantuntijaesittelyjä kaupunkisuunnittelusta hankkeen kuulemisaikana, mikäli alueellista kaavailtaa ei ole järjestetty sopivana ajankohtana. Todettiin, että esitys hyväksyttiin sellaisenaan. Esitys toimitettiin kaupunkisuunnitteluun 24.2.2025.

Esitettiin kaupunkisuunnitteluun osallistamista sekä lausuntopyynnöt seuraavista hankkeista:

- 2. Koiskala, Myllypohja, Koiskalan-Tiiranmäen kaavarunko; Kaavarunkotyön aikataulutus ja resurssointi arvioidaan uudelleen vuonna 2025.
- 3. Kolava, Kariston itäosien kaavarungon tarkistus *Liikenneverkkoa ja aluevarauksia koskevat vaihtoehdot laajemmalle alueelle vaiheittain toteutuvan asemakaavoituksen pohjaksi.
- 7. Villähde, Villähteen asemanseudun kaavarunko; Tavoitteena on ohjata alueen monipuolista kehittämistä ja olla vaiheittain toteutettavan asemakaavoituksen pohjana. Kaavarunkoluonnosta tarkennetaan ehdotukseksi laadittujen selvityksen pohjalta.

9.4.2025

- 24. Kolava, Karistonmäki I * (Helin); Uuden pientaloalueen asemakaavoittaminen.
- 25. Kolava, Karistonmäki II (Helin); Uuden pientaloalueen asemakaavoittaminen.
- 32. Järvenpää, Karistonportti ja Latomäki (Lehmuskoski); Asumisen korttelialueiden muuttaminen yritystoiminnan alueeksi sekä uusien yritystoiminta-alueiden kaavoittaminen.
- 33. Järvenpää, Siivolankatu 2 ja 4 * (Helin); Uuden päivittäistavaramyymälän mahdollistaminen.

Näistä kohteista toivottiin kommentointimahdollisuutta (ei lausuntoa), jos suunnittelun osalta on jotakin kriittistä alueen asukkaille, liikenteelle, elinkeinoille tai ympäristölle:

- 22. Järvenpää, Siivolankatu 11–13 (Helin); Pientaloasumisen tutkiminen matkailupalveluiden alueelle.
- 55. Villähde, Suppalantien katualue (Puusaari); Katualueen sijainnin ja leveyden tarkistaminen Hähniemessä. (tämän alueen osalta myös muita kehittämisajatuksia!)
- Arrajärven ja Arrajoen rantaosayleiskaava; Rakentamista ohjaava rantaosayleiskaava, jolla ratkaistaan ranta-alueen rakennusoikeudet.

7. Valtakunnallinen kilometrikisa 2025

Valtakunnallinen kilometrikisa järjestetään jälleen 1.5.-30.9.2025. Lahden kaupunki ja kumppanuuspöydät kannustavat kaikkia lahtelaisia osallistumaan leikkimieliseen alueelliseen kisaan, jossa polkupyöräilemällä kartutetaan alueen joukkueelle kilometrejä. Kilometrikisaan ovat tervetulleita polkemaan niin yksilöt, perheet, työyhteisöt, yhdistykset, ja kaveriporukat.

Pyöräilykuntien verkosto ry ja Invalidiliitto ry ovat käynnistäneet yhteistyön Helppo liikkua -kampanjaan, Pyöräilyviikkoon ja Kilometrikisaan liittyen. Kilometrikisaan voi osallistua nyt **myös soveltavan liikkumisen apuvälineitä käyttäen**. Olipa sinulla käytössäsi sitten manuaalipyörätuoli, käsi- tai nojapyörä, kolmipyörä, potkupyörä tai käyttäjän vamman mukaan räätälöity erikoispolkupyörä, voit kirjata kilometrisi tai minuuttisi järjestelmään.

9.4.2025

Sähköpyörätuolilla ja sinulle henkilökohtaisesti apuvälineeksi luokitellulla sähkömopolla liikutut kilometrit hyväksytään myös, ja ne puolestaan kirjataan sähköpyöräsarjaan.

Joukkueisiin jakautuminen tapahtuu edellisvuoden tapaan kumppanuuspöytien alueiden mukaisesti. Jokaiselle joukkueelle luodaan oma koodi, jonka avulla asukas pääsee liittymään kyseisen alueen joukkueen jäseneksi.

Kilometrikisasta tiedotetaan kaupungin verkkosivuilla, Lahden kaupungin ja liikuntapalveluiden sosiaalisessa mediassa ja kumppanuuspöytien kanavissa. Jäsenistö kannustaa myös omissa verkostoissaan sekä kanavissaan asukkaita liittymään joukkueisiin sekä nauttimaan pyöräilystä koko kampanjan ajan. Markkinoinnissa hyödynnetään valmiita valtakunnallisia materiaaleja.

Kilometrikisan päättyessä kisassa pyöräilleiden kesken kumppanuuspöydät arpovat Lahti-tuotepalkintoja ja kaupungin liikuntapalvelut palkitsevat jokaiselta alueelta eniten pyöräilleen henkilön.

Päätettiin mukanaolosta ja todettiin, että itäistä joukkuetta johtaa puheenjohtaja Mika Falk. Kirjautumisohjeet toimitetaan sähköpostitse jäsenistölle.

8. Kumppanuuspöytien osallistuminen Lahti 120 v syntymäpäiviin sekä alueellinen toiminta

Lahti City ry on hakenut rahoitusta HOHTO-valoviikon järjestämiseen 31.10.–7.11. välisenä aikana Lahden keskustassa. Yhtenä tärkeänä tekijänä tapahtuman taustalla on sekä paikalliskulttuurin ja luovien alojen tukeminen että kaupungin ja maakunnan säilyttäminen innovatiivisena kulttuurialueena. Tapahtuman työryhmä koostuu paikallisista toimijoista ja taiteilijoista.

Itäinen kumppanuuspöytä päätti toimia kumppanina HOHTO-valoviikon tapahtumassa 1000 eurolla, mikäli se toteutuu. Itäinen kumppanuuspöytä päättää myöhemmin millaista alueellista toimintaa järjestetään.

9.4.2025

9. Nuorten mopopajan perustamisen tilannekatsaus

Lahden nuorisopalveluiden tavoitteena on käynnistää yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa nuorten mopopajatoiminta mahdollisimman pian. Toiminnalla tarjottaisiin nuorille matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jossa he voivat kehittää teknisiä taitojaan, osallistua yhteisölliseen toimintaan ja oppia vastuullista ajoneuvon huoltoa. Mopopajatoimintalla halutaan myös luoda nuorille turvallinen ja yhteisöllinen toimintaympäristö, jossa he voivat huoltaa ja korjata omia ajoneuvojaan sekä oppia uutta ohjaajien tukemana. Osana toimintaa perustetaan nuorten suunnitteluryhmä, joka osallistuu pajatoiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun.

Käytännön toiminnan tuottamista ja ohjaamistoimintaa olisi tarkoitus tehdä yhdessä alueen nuorten parissa toimivien tahojen, kuten seurakunnan, yhdistysten ja kunnan nuorisotyön kanssa. Tarvitaan myös vapaaehtoisia asukkaita, 'rassailutaitoisia' aikuisia, jotka voisivat tulla jakamaan osaamistaan nuorten kanssa. Toimintaan voi osallistua yhdessä sovitusti ja joustavasti omien aikataulujen mukaan. Kaikki apu on arvokasta. Vielä rakenteilla oleva Mopopaja avaa ovensa kaikille kiinnostuneille keskiviikkona 23.4. klo 18–20 ”vanhalla Nesteellä”, osoitteessa Kausantie 21. Tervetuloa katsomaan tiloja ja kuulemaan lisää toiminnasta.

Kumppanuuspöytä päätti toiminnan tukemisesta helmikuun kokouksessa.

Kumppanuuspöydälle kerrottiin tilannetieto ja tilannekatsaus merkattiin tiedoksi. Jäseniä tai toimijoita mukaan toimintaan voi ilmoittaa koordinaattorille, joka välittää tietoa eteenpäin.

10. Kerro Pois! -tilaisuuksien aineisto

Käydään läpi alkuvuoden Kerro Pois! -tilaisuuksissa kirjatut aineistot Karistossa ja Kirkonkylällä. Kumppanuuspöytä kävi asiasta keskustelua. Asiat merkattiin tiedoksi, koonnit toimitetaan sähköpostitse jäsenistölle ja kumppanuuspöytä edistää osaltaan alueiden kehittämistä. Toimenpiteitä tehdään suunnitelmien mukaisesti ja yhdessä sovitusti annetaan kannanottoja aiheisiin liittyen.

9.4.2025

11. Tuki ja kumppanuus

- Nastolan Taideyhdistys ry:ltä ja Nastolan RautalankaFestareiden toimikunnalta saapui 30.1.2025 sähköpostitse anomus tuesta ja kumppanuudesta koskien 26. Nastolan RautalankaFestareiden järjestämistä la 28.6.2025 Taarastissa. Yhdistys toivoo, että itäistä kumppanuuspöytää tapahtumakumppaniksi ennen kaikkea tulevia festareita varten, mutta myös muuta yhteistoimintaa ja yleisötilaisuuksia varten ostamalla mainostilaa ja näkyvyyttä. Yhdistys on avoin kaiken tyyppiselle yhteistyölle. Päätettiin kumppanuudesta ja ostaa näkyvyyttä markkinoinnista 1000 eurolla.
- Kumiantien Kyläinyhdistys ry:ltä on saapunut 3.3.2025 sähköpostitse anomus tapahtumakumppanuudesta ja tuesta Luhtaanmaan pilkki- ja ulkoilutapahtuman järjestämiseksi alueen vakituksille asukkaille ja mökkiläisille la 22.3. Luhtaanpirtillä. Kumppanuuspöydälle ehdotetaan mahdollisuutta osallistua tapahtuman kuluihin 375 eurolla. Tapahtuman tukeminen käsiteltiin puheenjohtajien kanssa ennen tapahtuman ajankohtaa ja päätettiin kumppanuudesta sekä tuesta 300 eurolla. Todettiin tuki.

12. Saapuneet ja lähteneet asiakirjat

1. Itäisen kumppanuuspöydän kannanotto Kirkonkylän koulun tulevaisuudesta sekä kaupungin talouden tasapainottamisesta koskien lasten ja perheiden palveluita sivistyspalveluille, sivistyslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle 4.2.2025; lähetetty sähköpostitse kaupungin kirjaamoon 6.2.2025
2. Nastolan Taideyhdistys ry:n anomus tuesta Nastolan RautalankaFestareiden ja muiden tapahtumien järjestämiseksi 28.6. Taidekeskus Taarastissa; saapunut sähköpostitse 31.1.2025
3. Kumiantien Kyläinyhdistys ry anomus tuesta pilkki- ja ulkoilutapahtuman järjestämiseksi Luhtaanmaalla 22.3.2025; saapunut sähköpostitse 3.3.2025

Saapuneet lausuntopyynnöt:

1. Lausuntopyyntö kumppanuuspöydille leikkialueiden palveluverkkosuunnitelmasta; saapunut Teams-viestillä 20.1.2025

9.4.2025

13. Kumppanuuspöydän aloitteet ja esitykset

-

14. Muut asiat

1. Kerrottiin kumppanuuspöytien jäsenhaun tilanne. Hakuaikaa jatkettiin 6.4. asti.
2. Kumppanuuspöytien itsearviointi- ja palautekysely 2023–2025 auki 31.3.-20.4.
Toivotaan jäsenistöjen palautetta toiminnasta koko toimintakaudelta.
3. Osallistuvan budjetoinnin yhteiskehittämisvaihe 7.–23.4. ja äänestysvaihe 12.5.–8.6.
OmaLahti.fi -osallistumissivustolla kirjautuneille. Antakaa äänenne alueellisissa äänestyksissä.
4. Osallisuus ja hyvinvointi -palveluyksikkö on vienyt osbu-äänestykseen asukasideoita, joissa olisi yhteistyötä itäisen kumppanuuspöydän kanssa vuonna 2026. Koordinaattori kertoi esimerkkinä muutaman yhteistyöidean.
5. Nostot puheenjohtajakokouksesta 18.2. Sovittiin, että nostot toimitetaan muistion mukana sähköpostitse.
6. Kirkonkylän koulun tilanne ja eteneminen. Keskusteltiin tilanteesta sen tiedon pohjalta, joka jäsenillä oli. Kannanotto huomioidaan lausuntokierroksella. Itäinen kumppanuuspöytä ei saanut lausuntopyyntöä tai erillistä kutsua asukastilaisuuteen. Kumppanuuspöytää edusti tilaisuudessa 3.4. kolme henkilöä.
7. Luontoposiitivisuuden edistämisen yhteiset toimenpiteet 2025
 - Lahden pöntöin alue -haaste: Linnunpönttötalkoot Villähteellä 29.3. ja Uusikylässä 5.4. Pöydän jäseniä kannustettiin mukaan 5.4. tapahtumaan ja kerrottiin Villähteen onnistumisesta.
 - Koordinaattori tiedustellut tarjoustä syyskuussa toteutettavalle marja- ja sieniretkelle, joka suunnataan maahanmuuttajille.
8. Näytettiin Nastola-viikon (2.5.–11.5.) tapahtumamainos. Kumppanuuspöydän järjestämät tapahtumat viikolla ovat:

9.4.2025

- Kirkonkylä-Rakokivi -roskakävely ti 6.5. klo 17.30-19.30. Lähtöpaikat Nastolan hautausmaan huoltoalue ja Rakokiven tori. Siivouskävely suuntautuu myös Hevosniemen uimarannalle. Toiminnasta vastaa Kirsi Koivunen ja Jaana Heinonen.
- Aurinkolinna 100 vuotta -historiaesitys ja kahvit Loistossa pe 9.5. klo 17 alkaen.

Kumppanuuspöydän jäsenet ovat tervetulleita mukaan molempiin tapahtumiin.

Ilmoittautumiset koordinaattorille.

9. Menneet tapahtumat

- Kariston asukastilaisuus to 13.2.
- Kariston talvitapahtuma, Kerro Pois! la 15.2.
- Kirkonkylän talvirieha, Kerro Pois! su 2.3.
- Kumppanuuspöydät teltalla kauppatorin markkinoilla ke 5.3.
- Lahti Host City -tapahtumaexpo Sibeliustalon puusepänsali ke 5.3.2025
- Kiinnostaako paikallistoiminta ja vaikuttaminen? -info Lahden kumppanuuspöydistä ke 12.3. (teams)

10. Tulevat tilaisuudet ja tapahtumat

- Nastolan alueen yhdistysilta to 24.4. klo 17–19 Kivijärven kyläntalo, Mäkelä (Vehkamäentie 24)
- Rakokivi-Kirkonkylä-roskakävely 6.5. klo 17.30–19.30
- Nastolan Aurinkolinna 100 vuotta -historiaesitys ja kahvit Loistossa klo 17–19.30; kahvit klo 17 alkaen, historiaesitys klo 17.30

11. Koulutienturvaajatempaus 2025

Kumppanuuspöydät osallistuivat koulutienturvaajakampanjaan lahtelaisilla alakouluilla viime vuonna, ja päättivät lähteä tempaukseen mukaan myös vuonna 2025.

Koulutienturvaajatempaus koordinoidaan vuonna 2025 yhdessä MLL:n Lahden yhdistyksen kanssa. Koulutien turvaajien -kampanjan yhteydenpitoa koulujen suuntaan koordinoi Lahdessa MLL:n Lahden yhdistys. Tähtäimessä on toteuttaa Koulutien turvaajat -kampanjan koulujen alkaessa 7. päivänä elokuuta.

9.4.2025

Kampanjan tavoitteena on saada autoilijat huomaamaan pienet koululaiset sekä palauttaa koululaisten mieliin turvallinen tapa ylittää tie, ja turvata näin koululaisten koulutietä, erityisesti koulutietään aloittavien 1.luokkalaisten. Vapaaehtoiset koulutien turvaajat päivystävät koulujen läheisyydessä lasten saapuessa kouluun. Koulutien turvaamisen kellonaika määrittyisi 1. luokkalaisten koulun alkamisen suhteen. 1. luokkalaisilla yleensä koulut alkavat **ensimmäisenä koulupäivänä klo 8.00–9.00 välillä**. Koulutien turvaajana toimiminen vie arviolta **puoli tuntia aikaa kyseisestä aamusta**.

Vuoden 2025 koulutienturvaajatempausta varten on luotu **sähköinen ilmoittautumislomake**, jonka avulla kuka tahansa voi ilmoittautua vapaaehtoiseksi tempaukseen. Sähköinen ilmoittautuminen on auki **18.6. saakka**, jonka jälkeen ilmoittautumisia otetaan vastaan sähköpostitse, marjukka.salomaa@mll.fi. Linkki ilmoittautumislomakkeeseen:

<https://link.webropolsurveys.com/EP/7669F9B26B886584>

Koulutienturvaajatempaukseen mukaan lähteville järjestetään viimevuotiseen tapaan **Koulutienturvaajainfo ma 4.8. klo 18–19 Teamsin välityksellä**.

Esitetään, että kumppanuuspöydän nykyiset ja tulevat jäsenet voisivat toimia koulutienturvaajina ja haastaa aktiivisesti myös muita alueen asukkaita, yrityksiä, yhdistyksiä lähtemään tempaukseen mukaan ja ilmoittautumaan 18.6. saakka sähköisen ilmoittautumislomakkeen kautta ja 18.6. jälkeen marjukka.salomaa@mll.fi.

15. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Päätettiin kokous. Seuraava kokous ti 27.5.2025.

Liite

1. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden leikkialueiden palveluverkkosuunnitelmasta

9.4.2025

Allekirjoitukset

Mika Falk
puheenjohtaja

Tia Mäkinen
sihteeri

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä

3.4.2025

Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden leikkialueiden palveluverkkosuunnitelmasta

Lahti on käynnistänyt leikkialueiden palveluverkkotarkastelun ja kutsunut kumppanuuspöydät mukaan edustamaan asukasnäkökulmaa. Kumppanuuspöydiltä pyydetään lausuntoja palveluverkkosuunnitelmasta 10.4. mennessä. Lausunnot viedään tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle. Lausuntopyyntö materiaaleineen ja asiantuntijaesitys asiasta on käsitelty kokouksessa 4.2. Lisäksi jäsenistöllä on ollut mahdollista vastata asukkaille suunnattuun verkkokyselyyn 5.–23.3.

Työn tavoitteet ja yhteenveto suunnitelmasta

Työn keskeisenä tavoitteena on ollut laatia suunnitelma leikkialueista seuraavalle vuosikymmenelle ja vähentää leikkialueiden määrää, jotta pienenevillä määrärahoilla pystytään ylläpitämään ja kehittämään leikkialueita toivotulla tavalla.

Vuosien varrella vanhoja leikkialueita on poistunut käytöstä, niitä on uudistettu ja uusia on rakennettu. Se on ollut osa normaalia kiertoa. Kun leikkialue on poistunut käytöstä, on yleensä uudistettu lähialueella oleva leikkialue ja alueen asukkaat on kutsuttu mukaan ideoimaan uusittavan leikkialueen tarjontaa. Nyt poistettavaksi esitettyjä leikkialueita ei ole tarkoitus poistaa kerralla, vaan jatkossakin poistaa ja uudistaa muutama kohde vuodessa. Suurin tarve poistoille on seuraavan neljän vuoden aikana. Suunnitelmassa pyritään tasapuolisuuteen ja kuuntelemaan toiveita, mutta joillakin alueilla matka lähimmälle leikkialueelle tulee pitenemään.

Lahdessa on tällä hetkellä noin 150 leikkialuetta, mikä on jopa puolet enemmän kuin verrokkikaupungeissa. Suositeltava käyttöikä leikkivälineille on 15–20 vuotta. Kun tulee aika uudistaa leikkialue, uudistamisen kustannukset ovat noin 150 000 euroa.

Tavoitteena on saada verkosto kestäväälle tasolle tinkimällä alueiden määrästä, joten karsintaa on tehtävä. Jos määrästä ei karsita, ylläpidon kustannukset pysyvät korkeina ja ajan myötä kaikkien leikkialueiden taso huononee. Kun määrä on kestäväällä tasolla, voidaan leikkialueita ylläpitää sekä uudistaa ja niihin voidaan panostaa pitkäjänteisesti.

Kaupunki pyrkii säilyttämään leikkialueita, jotka ovat keskeisiä sijainniltaan ja palvelevat laajaa aluetta. Välineistön tämänhetkinen kunto ei ole ratkaisevaa, vaan verkoston tasapuolisuus pitkällä aikajaksolla. Tavoitteena on, että karsimisesta huolimatta, Lahden taajamassa on jatkossakin lähin leikkialue kävelymatkan päässä ja leikkialueet ovat turvallisia, kannustavat leikkiin ja palvelevat lasten tarpeita. Suunnitelma palveluverkosta tarkentuu lautakunnalle tehtävään esitykseen.

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto

Lahden itäinen kumppanuuspöytä lausuu Lahden leikkialueiden palveluverkkotarkastelusta ja suunnitelmista seuraavaa:

”Lahden itäinen kumppanuuspöytä ymmärtää Lahden kaupungin leikkialueiden vähentämispaineen pienenevistä resursseista johtuen, sekä pyrkimyksen panostaa laadukkaiden leikkialueiden kehittämiseen. Kuitenkin palveluverkkosuunnitelma karsisi tällä hetkellä leikkialueita liikaa itäiseltä alueelta suhteessa Lahden muihin suuralueisiin. Itäinen kumppanuuspöytä vaatii tasapuolista ja yhdenvertaista alueellista kohtelua sekä kehittämistä.

Itäinen kumppanuuspöytä pyytää lautakuntaa huomioimaan seuraavat asiat:

- Leikkialueiden lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan kuin sivistyslautakunnan muut palveluverkkosuunnitelmissa olevat leikkaukset kohdistuvat nyt liikaa Nastolan alueen perheisiin ja lapsiin. Päätöksissä tulisi huomioida yhteisvaikutukset ja eriytymiskehitys.

- Lahti tarvitsee veronmaksajia ja perheitä. Potentiaalisia asumisen kasvualueita Lahdessa on itäisellä alueella. Lähipalveluiden ja -verkon karsiminen vaikuttaa perheiden asumissijoittumiseen sekä laajasti myös alueiden elinvoimaisuuteen ja muihin palveluihin.
- Itäisen alueen asuminen ja asumisympäristöt poikkeavat muusta Lahdesta. Asumismuotona on pääsääntöisesti omakoti- ja rivitaloasuminen taajamassakin sekä kyläalueilla maaseutumainen asuminen tiloineen ja 1500 kesäasukastaloutta. Taajama-alueilla yleisiä leikkialueita käyttävät niin perheet kuin perhepäivähoitajat sekä yksityiset päiväkodit. Alueella suhteessa vähemmän taloyhtiöiden leikkipaikkoja.
- Onko suunnitelmassa huomioitu tarpeeksi kehittyvät kaavarunkoalueet sekä yksityiset asumisenalueet? Palveluverkossa tulisi huomioida yleiskaava, maankäytön suunnitelmat sekä muut suunnitelmat esim. sivistyksen palveluverkkoon. Suunnitelmat eivät voi olla ristiriidassa keskenään. Esimerkiksi VT12 kehittäminen on itäiselle Lahdelle mahdollisuus alueen elinkeinojen ja asumisen kehittymiselle tulevaisuudessa. Alueella myös myytäviä tontteja asumiseen.
- Tulevaisuuden trendeissä haja-asutusalueet ja maaseutu vetävät puoleensa asukkaita, joille luonnonläheisyys, matalat asumiskustannukset ovat merkityksellisiä (megatrendit). Lahden seudun tulisi olla palveluiltaan vetovoimainen, veroa maksaville työkäisille ja perheille. Alue saa myös muuttovoittoa maahanmuuttajaperheistä.
- Työvoiman saavutettavuus on hyvin tärkeää alueen yrityksille, kuten mahdolliselle Fazerille. Kaikki lähipalvelut ja -verkot ovat merkityksellisiä työssä käyville perheille ja karsiminen on uhka alueen elinvoimaisuudelle sekä yhteisöllisyydelle, jota mm. leikkialueet tarjoavat.

Itäinen kumppanuuspöytä ottaa kantaa alueellisiin suunnitelmiin seuraavasti:

- a) **vastustaa** seuraavien leikkialueiden poistosuunnitelmaa perusteineen:
- **Kariston Mettäsmäki 1.** Alueella sukupolvenvaihdos käynnissä. Perheet ulkoilevat paljon ja käyttävät leikkialuetta. Myös ohikulkijat käyttävät puistoa; ei talvikunnossapitoa, joten koulun piha käytössä talvella
 - **Kujalan Linnaistentien** leikkialue on asuinalueen ainoa peli- ja leikkipaikka. Osbu-ideana palloseinä lisätty alueelle 2024; kaipaa kehittämistä
 - **Erstanpuistossa** on hyväkuntoiset laitteet pienille lapsille, joka palvelee myös junaradan eteläisen puolen perheitä ja on paljon käytetty. Vieressä ulkokuntoilualue. Lisäksi keskeisellä paikalla Villähteentien eteläpuolella. Koulun leikkialue ei palvele lapsiperheitä kouluaikoina ja on varustukseltaan suppea. Parkkialue koulun.
 - **Suppalan leikkialue** on kovassa käytössä, jossa kesälläkin helteillä järveltä käy tuuli ja puusto ympärillä antaa varjoisia leikkipaikkoja. Puistossa viihtyy kaikenikäiset lapset, vauvasta yläkouluikäisiin. Lenkkeilijät tekevät "rapputreeniä". Puisto on ollut suht uusi ja turvallinen. Sinne on toivottu katuvaloa pitkään. Puistossa viihtyvät perheet, perhepäivähoitajat ja päiväkerholaiset. Palloseinä ja pelikenttä tärkeitä.
 - **Kyynärän puisto** on kehittyvällä alueella, jossa kasvumahdollisuuksia. Lapsiperheiden vetovoimatekijä on yhteisölliset kohtaamispaikat. Alueella viihtyisä kaava. Suunnitelmiin on kuulunut mm. rantalentopallokenttä, iso uimaranta, venepaikat ja leikkialue. Näistä toteutui vain leikkialue suunnitellusti. Leikkialueella on vietetty pariin kertaan lähialueen lapsien ja aikuisten kanssa juhlia, joissa runsas osallistuminen.
 - **Linturaitin leikkialue** sijaitsee turvallisella alueella liikenteeltä. Taavilan alue on lapsiperheiden omakotitaloalue ja Linturaitti on ainoa puisto alueella, jossa myös perhepäivähoitajia. Puistossa kohdataan myös alueen muita perheitä. Soveltuu myös monenikäisille. Villähde on lapsiperheiden suosiossa, joten leikkipuisto olisi tärkeää säilyttää. Lintumäentieltä ja Rantatieltä puuttuvat kävelytiet ja teitä tulee käyttää

muulle leikkialueelle mentäessä. Pienten lasten kanssa liikkuminen ajoväylällä ei ole turvallista.

- **Kirkonkylän alue** ovat perheiden asuinalue. Nyt suunnitelma poistaisi kaikki leikkialueet tältä alueelta pois lukien Hevosniemen uimarannan leikkialue, jota käytetään vähiten. Hevosniemi ja Kisaharju ovat liian kaukana esim. Aurinkolan alueelta, eikä sinne ohjauduta kävellen. Kirkonkylällä tarvitaan vähintään yksi leikkialue. Miten käy Kirkonkylän koulun leikkipaikan, mikäli koulun toiminta lakkaa? Koulun piha on ollut käytetyin leikkialue Kirkonkylällä vapaa-aikoina.
- **Ristolanmäen** leikkipuistossa leikkivät isommat ja pienemmät lapset. Myös perhepäivähoitajat käyttävät paljon. Hyväkuntoinen, tilava ja valoisa keskellä omakotitaloja. Paikalle ei pääse autolla. Kulku ainakin kahdesta suunnasta kävelytiestä pitkin. Palvelee koko alueen yhteisöä. Ei parkkipaikkaa (kääntöpaikka).
- **Sädetie** on pieni, mutta on tasainen mukavan kokoinen alue. Sisääntulo kolmesta eri suunnasta. Hyvässä kunnossa ja varmasti käyttöä. Ei parkkipaikkaa, mutta kadunvarsipaikoitusta (kääntöpaikka).
- **Asikkalantie** on vanha ja kiviteemainen alue omakoti- ja rivitaloalueella, ja sitä käytetään paljon. Kävelytien vieressä ja rivitalojen takana. Metsäinen alue, johon kivasti sulautuu. Palvelee isoa aluetta ja suurta joukkoa. Perheet ja perhepäivähoitajat käyttävät sekä isovanhemmat. Ei virallista parkkia, mutta autolla pääsee lähelle. Tästä seuraavat leikkipaikat ovat kaukana. Ainoa tätä isoa aluetta palveleva paikka.
- **Turranmetsä** on Kirkonkylän ohella kehittyvä ja laajeneva perheiden omakotitaloasumisen alue. Vähintään yksi leikkialue alueella on tärkeää.

Turranmetsäntien leikkialue on hyvin käytetty ja kehitettävä alue omakotitaloalueella. Monitasoinen leikkipaikka, joka haastaa ja samalla antaa mahdollisuuksia. On käytössä läpi vuoden. Suuri käyttäjäkunta perheet, perhepäivähoitajat ja isovanhemmat. On keskeisellä paikalla, joten palvelee myös satukaareen asti. Ehdottomasti kehityskohde ja saatava alueelle lisää toimintaa, aitausta ja jokin pelikenttä. Tarjoaa hyvät mahdollisuudet. Voisiko lisätä pari kuntoilulaitetta lähelle? Ei parkkipaikkaa. Mikäli säilytetään vain toinen puisto alueella niin tämä.

- **Satukaaren** leikkialue on myös hyvin käytetty. Kiva metsäinen alue. Puiston ehdottomana valttina on hyvä palloilualue ja -seinä. Ei parkkipaikkaa.
- b) **puoltaa** seuraavien leikkialueiden poistosuunnitelmaa perusteineen
- **Korventien** leikkialue on vähän käytetty. Alueella ei ole vielä sukupolvenvaihdosta tapahtunut. Sijaitsee omakotitaloalueen vieressä ja heti läheisyydessä kerrostaloja. Metsäinen alue. Tätä voisi kehittää myös viihtyisämmäksi. Samalla kun ulkoiluttaa koirat puistossa, voivat lapset temmeltää puistossa. Palloiluseinä tms. sopisi alueelle, koska ei ole talot ihan vieressä. Mikäli ei poistettaisi voisiko ajatella, että tästä kehitettäisiin enemmän nuorisolle suunnattu paikka. Istumapaikkoja, katos, parkouria tms.
 - **Jäkälätien** puisto vähän käytetty omakotitaloalueella. Metsäinen tasainen alue, jossa metsä reunustaa ympärillä. Opintie on lähellä leikkialuetta.
 - **Kiskotien** leikkialue vaatisi kehittämistä. Omenatie, joka vaatisi myös kehittämistä on suht lähellä aluetta. Uudenkylän perällä omakotitaloalueella. Siisti tasainen paikka. Ei tietoa, onko alueella enää käyttöä. Siistikuntoinen.
 - **Niinitien** leikkialue ei ollut poistettavissa alueissa, mutta voisi olla poistettavien listalla, sillä alueen kerrostaloissa on omat leikkialueensa ja kulttuuripuisto on lyhyen matkan päässä.
 - **Hevosniemen** uimarannan leikkialue ei ollut poistettavissa alueissa, mutta voisi olla, jos sillä voidaan säilyttää esim. Ristolanmäen ja Sädetien leikkialueet. Leikkialue sijaitsee omakotitaloalueen vieressä ja sen tarjonta on suppea. Vaatisi kehittämistä. On iso parkkipaikka.

Itäinen kumppanuuspöytä toivoo, että jatkuvan kehittämistyön tukena hyödynnetään jatkossakin asukaskuulemista ja yhteistyötä eri sidos- ja käyttäjäryhmien kanssa.

Lahdessa 3.4.2025

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä
p. 044 769 8695
kumppanuuspoydat@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala
suunnitteluinsinööri Jaakko Tikkala
vuorovaikutussuunnittelija Ilona Reiniharju
suunnittelujohtaja Juha Helminen
suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen